

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de 1990’lar denilince akla ilk olarak “faili meçhul” cinayetler ve “zorla kaybetme” olayları gelmektedir. Bu yaşananlarla hala yüzleşilmemesi, faillerin ve sorumluların adil bir yargı önünde hesap vermemesi; 2000’li yıllarda da devam eden yeni “faili meçhul” cinayetlere hatta “faili meçhul katliamlara” yol açmıştır. Örneğin 28 Aralık 2011’de 17’si çocuk olmak üzere toplam 34 yurttaşın savaş uçaklarıyla katledildiği Roboski Katliamı yaşanmıştır. Yine 2015 yılında başlayıp sokağa çıkma yasağı adı altında yürütülen kent ablukalarında birçok “faili meçhul” cinayet işlenmiş, cenazeler sokak ortasında bekletilmiştir. Elbette “faili meçhul” cinayetler ile kast edilen yalnızca faili bilinmeyen cinayetler değil faili belli cinayetlerin “meçhul” bırakılması, faillerin gizlenmesi ve/veya korunmasıdır.

Tıpkı faili meçhul cinayetlerde olduğu gibi “zorla kaybetme” olaylarında da -geçmişten günümüze- sorumlular ve failler gizlenirken, iktidarlardan iktidara devredilen ve yargı uygulamasıyla da onay bulan bir devlet pratiği olarak “suçlular” cezasızlık ile ödüllendirilmişlerdir. Bunun en somut örneklerinden biri de 25 Ocak 2001 tarihinde Silopi Jandarma Komutanlığı’na giden ve kendilerinden bir daha haber alınamayan Halkın Demokrasi Partisi Silopi İlçe Başkanı Serdar Tanış ile parti yöneticilerinden Ebubekir Deniz’dir.

HADEP’in kuruluşundan itibaren parti yöneticileri hedef haline getirilmiş, Şırnak’ta Parti teşkilatlarının kurulmasına dahi izin verilmeyeceği Şırnak İl Jandarma Alay Komutanı General Levent Ersöz ve Silopi İlçe Jandarma Karakol Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can’ın “benim bulunduğum bölgede HADEP açılmaz, buna asla izin vermeyiz” sözleri ile ilan edilmiştir. Partinin siyasi çalışmalarını sürekli engelleyen kolluk güçleri, bu faaliyetlerin sonlandırılması için parti yöneticilerine uzun bir süre sözlü ve fiziki tacizde bulunmuştur. Baskıların artması üzerine HADEP Silopi İlçe Teşkilatın kuran ve başkanlığını yürüten Serdar Tanış, 9 Ocak 2001 tarihinde dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, İçişleri ve Adalet Bakanlığı’na başvuruda bulunarak can güvenliklerinin tehlikede olduğunu ve siyaset yapma haklarının engellendiğini belirterek güvenliklerinin sağlanmasını talep etmiştir.

25 Ocak 2001'de mavi Fiat marka bir otomobil ile önü kesilen Serdar Tanış, otomobilden inen 3 kişi tarafından araca bindirilmeye çalışılarak Silopi Jandarma Komutanlığı'na zorla götürülmek istenmiştir. Tanış, resmi bir çağrı olmadığı için komutanlığa gitmeyi kabul etmeyerek direnmiştir. Akabinde Jandarma Komutanlığı'ndan gelen telefon ve talep üzerine Serdar Tanış ve ilçe yöneticisi Ebubekir Deniz, çağrıldıkları Şırnak Jandarma Komutanlığı'na gitmiş ve kendilerinden bir daha haber alınamamıştır.

Dönemin Silopi ilçe Jandarma Komutanı Süleyman Can, beş gün boyunca Tanış ve Deniz'i görmediklerini söylese de artan kamuoyu baskısı üzerine, Şırnak Valisi Hüseyin Başkaya, 1 Şubat 2001 tarihinde Tanış ile Deniz'in Jandarma Komutanlığı'na gittiklerini ve orada "yarım saat kaldıktan sonra ayrıldıklarını" kabul eden bir yazılı açıklama yapmak zorunda kalmıştır.

Serdar Tanış'ın babası Şuayip Tanış oğlunun aldığı tehditleri ve kendisinden bir daha haber alınamamasına ilişkin şu açıklamayı yapmıştır:

"Oğlum, ilçe teşkilatını açmaya çalışırken Levent Ersöz bizi sürekli tehdit etti. Beni, Şırnak İl Jandarma Komutanlığı'na götürdüler. Levent Ersöz, 'Oğlun bu işten vazgeçsin, yoksa sizin için iyi olmaz' dedi. Oğlum parti çalışmaları için Diyarbakır'a gittiğinde Levent Ersöz beni telefonla aradı. 'Oğlun Serdar Şırnak topraklarına ayak basarsa yaşatmam' dedi. Oğlum Diyarbakır'dan geldiğinde Silopi İlçe Jandarma Karakolu'na çağrıldı. Gitti, bir daha da dönmedi."

"Zorla kaybetme" olayına ilişkin açılan soruşturmada herhangi bir ilerleme sağlanamamış, failer korunmuş ve 9 Şubat 2004 tarihinde dosya için takipsizlik kararı verilmiştir. İç hukuk yolları tüketildikten sonra başvuru Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin yaşam hakkını düzenleyen 38. maddesine uyulmadığına, 2., 3., 5. ve 13. maddelerinin ihlal edildiğine ve etkin soruşturma yürütülmediğine hükmedip Türkiye'yi 2 Ağustos 2005'te mahkûm etmiştir. Ancak Türkiye, 2005'te verilen mahkûmiyet kararından sadece tazminat ödeme maddesini uygularken, yaşam hakkı ve adil yargılanma hakkı ihlali konusunda herhangi bir adım atmamıştır.

"Faili meçhuller" ve "zorla kaybetmeler" hem uluslararası insan hakları hukuku hem de uluslararası ceza hukuku sözleşmelerinde, suçun nitelikleri itibarıyla insanlığa karşı suç olarak tanımlanmaktadır ve insanlığa karşı işlenen suçların cezasızlık ve zaman aşımına bırakma politikalarıyla üstü örtülemez.

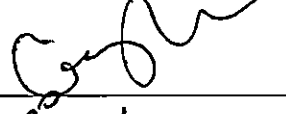
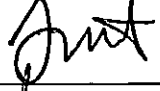
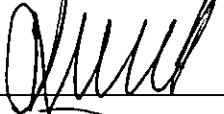
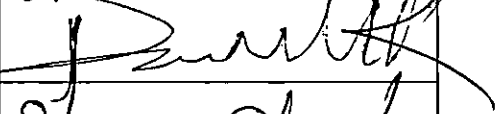
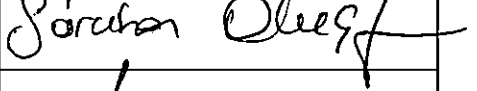
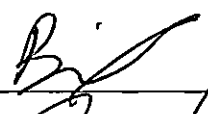
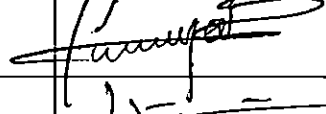
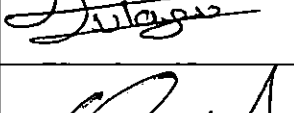
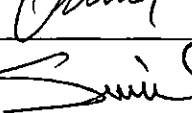
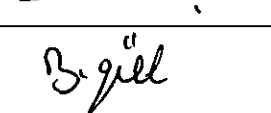
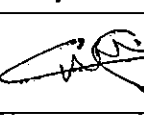
Bu bağlamda, gözaltında kaybetmeyi yasaklayan ve ailelerin kaybedilen yakınlarıyla ilgili gerçekleri öğrenmesini zorunlu bir hüküm olarak öngören “Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme”nin Türkiye tarafından bir an önce imzalanması, sistematik hak ihlallerine son verilmesi ve kayıpların akıbetinin ortaya çıkarılarak adaletin sağlanması TBMM’nin görev ve sorumluluğunda olduğunu belirtmek isteriz.

Açıklanan tüm bu nedenlerle; Tanış ile Deniz ailelerinin 24 yıldır bitmeyen yaslarını sonlandırmak, benzeri acıların bir daha yaşanmaması, hakikatlerin ortaya çıkması ve toplumsal barışın tesisi için konuya ilişkin tüm devlet arşivlerine ulaşma yetkisine de sahip bir Meclis araştırma komisyonun kurulması gerekmektedir.

Ayşegül Doğan
Şırnak Milletvekili

Mehmet Zeki İyemez
Şırnak Milletvekili

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak Milletvekili

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11			
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	